

SKABELON TIL PÆDAGOGISKE LÆREPLANER

Dagtilbud i Nordfyns Kommune

Indledning.....	3	De pædagogiske læreplaner	16
Børnesyn.....	3	Organisering.....	16
Det nordfynske pædagogiske grundlag	6	Systematik.....	16
Dannelse og børneperspektiv.....	6	Program for læringsledelse.....	17
Leg	7	Bilag: Hvad siger Dagtilbudsloven?	18
Børnefællesskaber.....	8	De 6 pædagogiske læreplanstemaer	19
Læringsforståelse.....	9	Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø.....	22
Læringsmiljø.....	10	Bilag: Nordfyns Kommunes Børne og Ungepolitik	23
Forældresamarbejde	11	Vision for Børn og Unge på Nordfyn:.....	23
Børn i udsatte positioner.....	12	Pejlemærker.....	24
Sammenhænge	13	Bilag: De nordfynske værdier.....	25
Det åbne dagtilbud		Bilag: Reference til forskningslitteratur	26
Inddragelse af lokalsamfundet.....	14		

I Nordfyns kommune er det besluttet, at alle dagtilbud skal arbejde ud fra en fælles skabelon for de pædagogiske læreplaner. Der arbejdes med fælles overordnede mål indenfor de seks læreplanstemaer.

Baggrunden for beslutningen er, at der ønskes en fælles forståelse og tilgang til arbejdet med de pædagogiske læreplaner, hvor der anvendes evidensbaserede metoder, og det pædagogiske grundlag kendetegnes ved: "Det ved vi om?" Hvor nyeste viden anvendes til at kvalificere praksis i arbejdet med de pædagogiske læreplaner.

Den pædagogiske læreplan tager afsæt i et bredt læringsbegreb, og skal understøtte personale og ledelse i at skabe gode læringsmiljøer for og sammen med børnene. Det er hensigten, at legen og en legende tilgang til læring, barnets interesser, undring og nysgerrighed samt det pædagogiske personales viden om at fremme læring og udvikling, er udgangspunktet for de læringsprocesser, som barnet indgår i.

Den fælles kommunale skabelon for de pædagogiske læreplaner skal danne ramme for det videre arbejde med læreplanerne i distrikterne, hvor

læringsmål for de enkelte børn fastsættes lokalt ud fra en datainformeret tilgang.

Den pædagogiske læreplan skal først og fremmest være et arbejdsredskab til at sikre og kvalificere praksis, men skal også medvirke til at understøtte evaluering af børnegruppens og det enkelte barns læring og udvikling.

Derudover skal den pædagogiske læreplan understøtte og hjælpe pædagogisk personale til at holde fokus på kerneopgaven, at alle børn og unge udvikler sig og lærer mest muligt i forpligtende fællesskaber.

Kerneopgaven – at alle børn og unge udvikler sig og lærer mest muligt i forpligtende fællesskaber.

Gennem dialogen og samarbejdet skal der arbejdes ud fra et datainformeret grundlag.

Børnesyn

Det fælles børnesyn i Nordfyns Kommune er udarbejdet i samarbejde mellem dagtilbud og skoler, og skal ses som et dynamisk børnesyn, der understøtter den pædagogiske praksis.

"Det enkelte barn har meninger og tanker, der er betydningsfulde.

Barnet har potentiale til at tænke og lysten til at kommunikere med og forstå sin omverden.

Barnet er en selvstændig, medskabende og kompetent aktør i eget liv, der skal udvikle og udfolde sig i fællesskab med andre".

FAKTA OM DAGTILBUDET

Distrikt: Havrehed

Børnehusene: Kernen, Adamsminde og Veflinge børnehus

Antal dagplejere: 10 + 1 gæstedagplejer

Alle dagtilbud i Nordfyns kommune arbejder data og forskningsinformeret i professionelle læringsfællesskaber for at skabe bedst mulige betingelser for alle børns trivsel, læring og udvikling.

Nedenfor beskrives det nordfynske pædagogiske grundlag, bestående af en række fælles centrale elementer, som

er kendetegnende for den forståelse og tilgang, der skal arbejdes med i forhold til børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i kommunen.

Dagtilbuddet skal forholde sig til elementerne og beskrive, hvordan der arbejdes med disse i den pædagogiske praksis.

Dannelse og børneperspektiv

Dannelsesbegrebet indgår som et væsentligt element i barnets udvikling. Dannelse er, at kunne begå sig med andre og mestre eget liv. Fælles historie, værdier, traditioner og vaner bliver en rettesnor for barnet til at kunne orientere sig og handle på en hensynsfuld og kritisk demokratisk måde.

Den pædagogiske praksis i dagtilbudde skal understøtte udviklingen mod at blive kompetent aktør i eget liv. Det pædagogiske

personale i dagtilbud skal invitere barnet til at være aktivt deltagende, så barnet selv er med til at skabe sin læring og deltagelse i demokratiske sammenhænge.

Barndommen har værdi i sig selv, og det pædagogiske læringsmiljø tager udgangspunkt i et børneperspektiv, uanset om der er tale om hverdagssituationer, børneinitierede aktiviteter eller voksenplanlagte forløb.

Leg

Legen er grundlæggende for børns sociale og personlige læring og udvikling. Gennem legen fremmes barnets nysgerrighed, fantasi, sprog, sociale kompetencer, selvværd og identitet. Mange børn leger helt af sig selv, mens andre har brug for støtte og guidning for, at legen udvikler sig positivt. En anerkendelse af legens betydning samt en forståelse af, at det er den voksne, som kan bidrage til udvikling af legefællesskaberne, er vigtigt at medtænke i praksis.

Hvordan og hvilke handlinger understøtter legen i jeres praksis:

- **Legen har værdi i sig selv og vi støtter op om børns leg som den vigtigste forudsætning for læring, trivsel og dannelse.**
- Mål: at barnet oplever, at de voksne griber deres initiativer og følger deres nysgerrighed, går foran, ved side af og bagved, til støtte og guidning.
- Legetøj og legemiljø tilpasses til legen -æstetik, sanseudvikling og iff. nærmeste udviklingszone.
- Nyopstartede børn støttes ind i legefællesskaber.
- Medarbejderne er i stand til at positionere og justere sig i forhold til børnene -motivere dem og er tilgængelige, nærværende og anerkendende samt reflekterende over egen praksis.
- Som voksne er vi med -legende og griber det, børnene er optaget af.
- Pædagogerne har fokus på indretning af læringsmiljøer og ændrer dem efter børnenes interesser og behov. Vi er fleksible iff. hvad, der giver mening for den aktuelle børnegruppe.
- Børn, der oplever sig selv som stående uden for legen hjælpes ind i legen af de voksne fx via aktivitets/læringsgrupper.

Børnefællesskaber

I dagtilbud indgår børn i et socialt fællesskab med andre børn og voksne. De børn og voksne, der er til stede i dagtilbuddet, er sammen om at skabe det sociale rum, hvorigennem det enkelte barn lærer og udvikler sig.

I dagtilbuddets hverdag skal der være plads til, at det enkelte barn både kan vise initiativ og være aktivt deltagende. Det er det pædagogiske per-

sonales og ledelsens opgave at skabe en balance mellem individ og fællesskab i dagtilbuddet. Børnefællesskaberne skal skabe rum for, at børn kan etablere venskaber på tværs af alder, køn og kultur. Desuden skal børnefællesskaberne sikre, at alle børn oplever, at være en del af et større eller mindre fællesskab.

Hvordan og hvilke handlinger understøtter børnefællesskabet i jeres praksis:

- **Vi skaber tid og rum til forskellige børnefællesskaber – mindre og større, så alle føler sig som en del af noget større.**
- Mål:
  - At børnene får øje på hinanden og spejler sig i hinanden.
  - At børnene føler sig set, hørt og forstået og mestrer at indgå i et fællesskab, gennem handling og demokratisk dannelse.
  - At børnene lærer i –og af fællesskabet gennem forskellige roller.
- Vi anerkender det gode eksempel, så børnene lærer af hinanden og er en del af et fællesskab.
- Børnene præsenteres for forskellige roller så de lærer i -og af fællesskabet.
- Børnene støttes i rollefordelinger, regler, normer, konflikter og respekt for hinanden.
- Medarbejderne er støttende og guidende i forhold til de udfordringer, børnene oplever i fællesskabet: rollefordeling, regler, normer, konflikter og respekt for hinanden.
- Aktiviteter opbygges så børnene får øje på hinanden, spejler sig i hinanden, føler sig set, hørt og forstået.
- De voksne er støttende og guidende ift. de udfordringer, børnene møder i fællesskabet.
- For at støtte børnene på bedste vis, gør vi en dyd ud af at danne relationer til alle børn og deres familier, da vi støtter bedst, når kendskabet er etableret til barnet og familien.

Læringsforståelse

Loven og bekendtgørelsen om en styrket pædagogisk læreplan giver udtryk for et bredt syn på læring, hvor det pædagogiske personales opgave er at støtte, lede og udfordre børns læring gennem leg. Børnene ses som medskabere af læring, de er undersøgende og aktive, og legen tillægges en central betydning for læring.

Læring kan beskrives som en proces, hvor børn tilegner sig viden, kunnen og færdigheder gennem de erfaringer, de gør sig ved at deltage og bidrage i samspil med andre børn og voksne.

Læringsforløb tilrettelægges derfor med afsæt i børnenes nysgerrighed, optagethed og legens karakter.

Hvordan og hvilke handlinger ses læringsforståelsen i jeres praksis:

- **Læring foregår i trygge relationer og sammenhænge – i rutinesituationer og i planlagte situationer, såvel som i spontane opståede aktiviteter.**
- **Vi har fokus på den påagtede– såvel som den upåagtede læring.**
- Mål:
  - At børnene udfordres i deres læringspotentiale i en bred forstand: gennem leg og relationer, i aktiviteter og rutiner, sprogligt og motorisk ved at udforske naturen, samt gå på opdagelse i forskellige kulturer.
- Læring foregår i trygge relationer og sammenhænge – i rutinesituationer og i planlagte såvel som spontane aktiviteter.
- Vores pædagogik tager udgangspunkt i læring hele dagen.
- Medarbejderne er opmærksomme på det enkelte barns dets potentiale.
- Medarbejderne sætter læringsmål med blik for nærmeste zone for udvikling og inddrager børnene i alle aktiviteter, i en demokratisk proces.

Læringsmiljø

Læringsmiljøer af høj kvalitet i dagtilbud bygger på et samspil af flere faktorer. Struktur og proceskvaliteten har betydning for kvaliteten af læringsmiljøet, og dermed for børnenes mulighed for at lære, trives og udvikle sig.

Det fysiske børnemiljø drejer sig om, hvorvidt de fysiske rammer inde og ude er udfordrende, og giver rum til udvikling, læring og inspiration til aktivitet samt er sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarlige. Herunder forhold vedrørende ergonomi, plads, mulighed for bevægelse, hygiejne, rengøringsstandard, støj, lys og øvrige sikkerhedsmæssige forhold.

Det psykiske børnemiljø handler om, hvordan børnene har det med hinanden og med de voksne, herunder at børnene føler sig som en del af et

fællesskab. I et godt psykisk børnemiljø bidrager fællesskaber, venskaber, nærvær, anerkendelse, rummelighed, omsorg, tryghed, tillid og medbestemmelse til trivsel og en positiv hverdag.

Det æstetiske børnemiljø handler om, hvordan omgivelserne påvirker børnenes sanser. Det æstetiske miljø har betydning for, om børnene oplever dagtilbuddet som et rart sted, og om de oplever stedet som inspirerende, motiverende, udfordrende og behageligt. Konkret handler det om, hvordan omgivelser, indretning, atmosfære og udsmykning af bygninger, rum og legesteder kan indvirke på børns fantasi, udvikling, oplevelser, handlinger og lyst til at udfolde sig.

Hvordan og med hvilke handlinger kommer læringsmiljø af høj kvalitet til udtryk i jeres praksis:

- **Læringsmiljøer skal være trygge, dynamiske, inspirerende og pirre børnenes nysgerrighed.**
- Mål:
  - At børnene oplever tætte og trygge relationer barn/barn, barn/voksen og voksen/voksen – i et miljø, der appellerer til nysgerrighed og nye udfordringer.
- Medarbejderne er reflekterende over egen praksis og relationer i et læringsmiljø, hvor leg og den legende tilgang er basis for udvikling.
- Medarbejderne følger barnets/børnenes spor, inspirerer, skaber fleksible og inspirerende læringsrum – og modellerer aktiviteten i samspil med børnene.
- Vi danner mindre læringsmiljøer i det store rum med forskellige 'stationer': kreativt, motorisk, ude/inde og sprogligt.
- Både ude- og inderum er dynamiske og kan ændres efter hvad børnene er optaget af.
- Vi kan hurtigt omdanne et rum til et motorisk læringsmiljø både inde og ude ift. redskaber og fantasi.
- Vi gennemgår læringsmiljøer på personalemøder og i pædagogiske samtaler. Vi anvender ligeledes SMTE til arbejdet med læringsmiljøer.
- Vi tænker et årshjul ind med traditioner og temaer alt efter årstiden.
- Vi kan meget forskelligt som personalegruppe, og vi favner læringsmiljøerne bredt ud fra, hvad der rører sig i børnegruppen og læreplanstemaerne.
- Når det giver mening inddrages forældrene for at skabe læringsmiljøer, f.eks. ift. æstetisk læringsmiljøer.

Forældresamarbejde

Forældre har det primære ansvar for børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Derfor skal forældre inddrages og involveres og have indflydelse på dagtilbuddets arbejde og medvirke til at sætte rammen for forældresamarbejdet.

Det pædagogiske personale og ledelsen har

ansvar for at inddrage forældrene i et samarbejde omkring børnenes læring, trivsel, udvikling og dannelse, ligesom dagtilbud og forældre samarbejder om at fremme et inkluderende børnefællesskab, der støtter børnenes venskaber.

Hvordan og hvilke handlinger kendetegner det gode forældresamarbejde i jeres praksis:

- **En tillidsfuld relation mellem forældre og pædagogisk personale er afgørende for et velfungerende forældresamarbejde.**
- Mål:
  - At skabe sammenhæng mellem barnets arenaer.
- En løbende og tydelig forventningsafstemning, og gensidig respekt er af stor betydning for det gode forældresamarbejde.
- Vi tager dagligt samtaler med forældrene omkring deres barns læring, trivsel, udvikling og dannelse.
- Vi er meget opmærksomme på at skabe trygge overgange, så barnets tager det med sig som 'tryk erfaring' fra hjem til dagtilbud - mellem dagtilbud og fra dagtilbud til skole.
- Når et barn skal til at starte i et børnehus inviteres forældrene til et opstartsmøde, hvor vi får en overlevering fra barnets første år og fra dagplejen.
- Ved behov vil der efter 3-6 mdr. efter barnets start i børnehuset være tilbud om en samtale.
- Vi er opsøgende i forældresamarbejdet og tager gerne forældrene med ind i hverdagen i børnehuset.
- Vi holder arrangementer, hvor forældrene er deltagende og hjælper til med at få det praktiske til arrangementet løst.
- Vi har en fælles forældrebestyrelse og hver enhed har et forældreråd. Vi vægter dette samarbejde højt.
- Medarbejderne møder forældrene som den vigtigste ressource i barnets liv og udvikling, med udgangspunkt i den enkeltes families livssituation.
- Vi understøtter den tillidsfulde relation ved at give forældre indsigt i den pædagogiske faglighed og det pædagogiske læringsmiljø, som omgiver børnene i dagligdagen.

Børn i udsatte positioner

Alle børn skal have mulighed for at lære så meget som de kan i betydningsfulde fællesskaber. forskellige udfordringer og sikre, at alle børn deltag i fællesskabet.

Undersøgelser viser, at gode læringsmiljøer er af stor betydning for alle børn – og særligt børn i udsatte positioner. Børn i udsatte positioner lærer og udvikler sig i et fagligt kompetent læringsmiljø og i mødet med velfunderet pædagogisk faglighed. Kvaliteten i

interaktionen mellem barn og voksen er særlig betydningsfuld for børn i udsatte positioner. Det pædagogiske personale og ledelsen i dagtilbud har, sammen med andre fagprofessionelle, et ansvar for at identificere og støtte børn med

Hvordan og hvilke handlinger understøtter børn i udsatte positioner i jeres praksis:

- **Uanset baggrund og betingelser, kan alle børn komme i en udsat position, hvor der er brug for en ekstra indsats, for at barnet trives og udvikler sig.**
- Mål:
  - Tidlig opsporing i samarbejdet med forældrene og evt. andre fagpersoner.
- Alle børn skal føle sig som en del af et betydningsfuldt fællesskab.
- Vi udvikler læringsmiljøer, der tilgodeser børn i udsatte positioner, så de kan udvikle sig og lære i tryghed, nærvær og fællesskaber.
- Medarbejderne er:
  - en tryk base, der mestre at se barnet indefra – og at udfordringer aldrig er iboende barnet, men skal ses i sammenhæng/relationerne.
  - Et pædagogfagligt sparringsfelt, der inddrager forældrene i forhold til handleplaner og målrettet indsats.
- Medarbejderne møder børnene med positive forventninger, sætter sig selv i spil og kan justere sig i forhold til barnet/børnene.
- Det pædagogiske personale tager den svære samtale når der er behov for dette og når de opstår.
- Vi agerer professionelt og rettidigt, hvis et barn har brug for hjælp og støtte.
- Vi samarbejder tværfagligt med Center for Læring og Trivsel omkring et barn, der har udfordringer.

Sammenhænge

Gennem barnets liv sker en del skift. Helt fra det lille barns første møde med dagtilbuddet og adskillelsen fra forældre, til skiftet fra vuggestue/dagpleje til børnehaven og senere skiftet til skolen. For alle skift gælder, at overgangene skal gøres naturlige og ses som en vigtig del af barnets evne til, at håndtere en foranderlig fremtid. I alle for-mer for overgange skal barnets forberedelse til det nye ske trygt og nænsomt. Den tidlige erfaring med adskillelsen fra forældre kræver stor opmærksomhed fra de voksne omkring barnet, og har betydning for, hvor tryk en tilknytning barnet får til det nye. Sammenhængen fra én arena til en ny betyder et tæt samarbejde mellem hjem, sundhedspleje, dagtilbud og skole. Udover den røde tråd som skaber tryghed for børnene, bliver sammenhængen afgørende for, hvordan der på en naturlig måde, arbejdes videre med børnenes trivsel, udvikling, dannelse og læring.

I Nordfyns kommune starter alle kommende skolebørn i FørSFO 1. marts forud for skolestart i august. Et år inden start i FørSFO skal dagtilbud og skole samarbejde om at tilrettelægge et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til FørSFO og 0. klasse.

De seks læreplanstemaer har tætsammenhæng med de fælles mål, der arbejdes med i 0. klasse, og er derfor vigtige elementer i arbejdet med at skabe sammenhæng mellem indhold i dagtilbud, FørSFO og 0. klasse. Det er vigtigt at legen erken-detegnende for det læringsmiljø, der tilrettelægges mellem dagtilbud, Før-SFO og 0. klasse.

Hvordan og hvilke handlinger skaber sammenhæng i barnets overgange i jeres praksis:

Fra hjem til dagtilbud:

- Tidlig struktureret tilknytning mellem familie og dagtilbud, gennem flere besøg inden start.
- Tilbud om opstartssamtale.
- Fokus på at skabe tryk relation, stille sig nysgerrig i forhold til barnets trivsel og udvikling indtil nu.
- Få vigtig viden fra forældrene, så overgangen opleves så tryk og kendt som muligt – for barn og forældre.

Fra vuggestue/dagpleje til børnehave:

- Besøg i de nye relationer, sammen med de kendte voksne, hvor man føler sig tryk.
- Overgangs- og opstartssamtale med forældre, med medarbejder fra det afgivende dagtilbud og medarbejder fra det modtagende, så vi undgår tabt viden.
- Det overleveringsskema, der er udarbejdet i distriktet anvendes som et dynamisk dokument. Det vil sige, at der arbejdes videre med overleveringsskemaet indtil det overdrages til førskole/skole.

Fra børnehave til FørSFO/ 0. klasse:

- Fra september måned året før skolestart knyttes kontakt til skolen gennem ugentlige besøg fra børnegruppen, der skal starte i førskole/skole.
- Personalet fra indskoling og de to børnehaveklasselærere besøger børnene i deres rammer i børnehaven inden før-skolestart.
- Overgangsskemaet udfyldes og gennemgås med forældrene og videregives til skolen.
- Én medarbejder fra hvert børnehus følger med på skolen fra 1. marts-1. juni.

Det åbne dagtilbud Inddragelse af lokalsamfundet

Formålet med det åbne dagtilbud er, at inddrage det omkringliggende samfund i dagtilbuddenes pædagogiske aktiviteter og bringe lokalområdets ressourcer i spil i forhold til børns trivsel, læring og udvikling.

Det åbne dagtilbud skal styrke børns kendskab til

det omkringliggende samfund og give mulighed for, at børn og deres forældre stifter bekendtskab med foreningslivet og de øvrige aktivitetstilbud som lokalmiljøet rummer.

Hvordan og hvilke handlinger inddrager lokalsamfundet i jeres praksis:

- **Vi inddrager lokalsamfundet som en del af vores faglige praksis.**
- Mål:
  - At børnene får omverdensbevidsthed – og en oplevelse af at være en del af noget større.
- Medarbejderne:
  - Er guidende i forhold til hvordan man agerer i det offentlige rum.
  - Giver børnene kulturelle oplevelser – oplevelser i fællesskab og i det ukendte.
  - Bevæger børnene fra det trygge miljø til det, der kan være udfordrende – på skolen, i hallen, i andre børnehuse, på Bisonfarmen, på handleture i Brugsen mm.
  - Vi bruger kirken til jul.
  - Vi går ture i nærmiljøet.
  - Vi klipper julepynt til byens juletræ.
  - Vi inddrager forældres og bedsteforældres viden og kunnen. De har bl.a. været behjælpelige med at lappe cykler.

De pædagogiske læreplaner er et pædagogisk redskab, som understøtter det pædagogiske personales og ledelsens arbejde med at skabe gode læringsmiljøer.

Der arbejdes indenfor de pædagogiske læreplaners 6 temaer:

- Alsidig personlig udvikling
- Social udvikling
- Kommunikation og sprog
- Krop, sanser og bevægelse
- Natur, udeliv og science
- Kultur, æstetik og fællesskab

Der arbejdes ud fra fælles overordnede mål for læringsmiljøet indenfor de 6 læreplanstemaer.

Organisering

I tilrettelæggelse af arbejdet med pædagogiske læreplaner skal der arbejdes evidensinformeret. Dette betyder at der fremadrettet, skal planlægges læringsmiljøer/læringsrum for en given gruppe af børn.

Gruppestørrelsen afgøres lokalt ud fra, hvad der giver mening i den periode, hvor der arbejdes med udvalgt læringstema. Evidens viser, at gruppestørrelser på 4-6 børn giver størst læring. Arbejdet planlægges ud fra en SMTTE. Alle børn skal være deltagende i en gruppe.

Systematik

Der er forskellige læringsrum gennem en dag, en uge, et år. Der opstår læringsrum i ethvert relationelt møde mellem barn-voksen og barn-barn. Systematisk arbejde med læringsmiljøer af høj kvalitet er udvalgte udsnit af disse læringsrum. Varigheden af det læringsrum som vælges, skal minimum udgøre 2 gange 30 min. pr. uge.

Hele dagen er et læringsrum, så opmærksomhed på, at læring finder sted i både de tilrettelagte/planlagte aktiviteter men også i de daglige rutiner.

Der arbejdes med læreplanstemaerne i perioder a' 4 uger. Herefter afsættes 2 uger til evaluering og planlægning af nyt forløb.

Systematikken for arbejdet med pædagogiske læreplaner består af følgende elementer:

- Der arbejdes med strukturerede pædagogiske aktiviteter i små børnegrupper.
- Der arbejdes systematisk med evaluering af børns læring på baggrund af læringsmål, valgte læringsaktiviteter og indsamlet dokumentation.
- Der arbejdes systematisk med refleksion over egen praksis, herunder sammensætning af børnegrupper, valg af læringsmål og pædagogiske aktiviteter

Arbejdet med pædagogiske læreplaner og Program for læringsledelse bidrager med forskellige vinkler til samme formål: Udvikling af dagtilbud af høj kvalitet.

Hensigten med Skabelon for arbejdet med pædagogiske læreplaner er, at sammentænke kravene i dagtilbudsloven vedrørende pædagogiske læreplaner og læringsledelse, således at disse bliver udmøntet i den daglige pædagogiske praksis med fokus på kerneopgaven: At skabe trygge udviklende læringsmiljøer af høj kvalitet for alle børn – uanset børnenes forudsætninger.

Fælles for arbejdet med pædagogiske læreplaner og læringsledelse er småbørnsdidaktikken, hvor det centrale er at planlægge det pædagogiske arbejde efter læringsmål. Med udgangspunkt i læringsmål skabes relevant pædagogisk aktivitet, der formodes at bringe barnet til læringsmålet, ligesom der etableres og identificeres tegn på børns læring. Børnenes læring skal evalueres ud fra deltagelse i processen.

I læringsledelse skal der arbejdes data og forskningsinformeret. Der tages udgangspunkt i dagtil-

buddets data, og dette indarbejdes i analyse og indholdsdelen i småbørnsdidaktikken (se "Metoder og Værktøjer til arbejdet med pædagogiske læreplaner").

Det betyder, at det pædagogiske personale i dagtilbud skal arbejde med:

- At styrke og udvikle kompetencer til at tilrettelægge og gennemføre læringsmålstyret pædagogisk praksis
- At styrke og professionalisere samarbejdet om børnenes læring og trivsel gennem PLF
- At anvende viden fra forskning om, hvad der virker bedst i forhold til en given indsats og gøre brug af data til synliggørelse af børnenes læring og trivsel
- At styrke og udvikle metoder til at omsætte viden fra forskning til pædagogiske handlemåder i hverdagens pædagogiske praksis

Dette arbejde bliver indlejret i arbejdet med pædagogiske læreplaner, som beskrives i SMTTE og udmøntes i den pædagogiske praksis.

§7. Dagtilbud skal fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer, hvor legen er grundlæggende, og hvor der tages udgangspunkt i et børneperspektiv.

Stk. 2. Dagtilbud skal i samarbejde med forældrene give børn omsorg og understøtte det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse og bidrage til, at børn får en god og tryk opvækst.

Stk. 3. Børn i dagtilbud skal have et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, som fremmer deres trivsel, sundhed, udvikling og læring.

Stk. 4. Dagtilbud skal give børn medbestemmelse, medansvar og forståelse for og oplevelse med demokrati. Dagtilbud skal som led heri bidrage til at udvikle børns selvstændighed, evner til at indgå i forpligtende fællesskaber og samhørighed med og integration i det danske samfund.

Stk. 5. Dagtilbud skal i samarbejde med forældrene sikre børn en god overgang fra hjem til dagtilbud. Dagtilbud skal endvidere i samarbejde med forældre og skole sikre børn en god sammenhængende overgang mellem dagtilbud og fra dagtilbud til fritidstilbud og skole ved at udvikle og understøtte deres grundlæggende kompetencer og lysten til at lære.

Der udarbejdes læreplaner for børn i aldersgruppen 0-2 år og aldersgruppen fra 3 år og frem til skolestart. Der skal tages højde for børnegruppens sammensætning, og den pædagogiske læreplan skal give rum for leg, læring og børns medinddragelse.

De 6 pædagogiske læreplanstemaer

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges indenfor og på tværs af de seks pædagogiske læreplanstemaer. Hvert tema har 2 overordnede pædagogiske mål rettet mod børn i alderen 0-5 år.

• Alsidig personlig udvikling

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs at bl.a. alder, køn, social og kulturel baggrund.

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pæda-

gogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

• Social udvikling

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

- **Kommunikation og sprog**

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

- **Krop, sanser og bevægelse**

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

- **Natur, udeliv og science**

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.

Det pædagogiske læringsmål skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder begyndende matematisk opmærksomhed.

- **Kultur, æstetik og fællesskab**

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange kulturelle oplevelser, både som tilskuer og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

I læreplanen indgår endvidere krav om dokumentation og evaluering af det pædagogiske arbejde, for herigennem at sikre effekten af den

pædagogik, der praktiseres i dagtilbuddet. Læringsmiljøet, herunder det fysiske, psykiske og æstetiske miljø spiller en væsentlig rolle for barnets trivsel og læring. Derfor stilles også krav om at forholde sig til og beskrive børnenes læringsmiljø.

Det er et krav, at børnemiljøet bliver vurderet i et børneperspektiv. Det vil sige, at børns synspunkter under hensynstagende til deres alder og modenhed skal indgå, når børnemiljøet vurderes.

- **Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø**

Det fysiske børnemiljø drejer sig om, hvorvidt de fysiske rammer inde og ude er udfordrende, og giver rum til udvikling, læring og inspiration til aktivitet samt er sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarlige. Det handler blandt andet om ergonomi, pladsforhold, mulighed for bevægelse, hygiejne, rengøringsstandard, støj, lys og sikkerhedsmæssige forhold.

Det psykiske børnemiljø handler om, hvordan børnene har det med hinanden og med de voksne. Det handler blandt andet om konstruktiv gruppedynamik uden eksklusion fra fællesskabet. I et godt psykisk børnemiljø bidrager fællesskaber,

venskaber, nærvær, anerkendelse, rummelighed, omsorg, tryghed, tillid og medbestemmelse til trivsel og en positiv hverdag.

Det æstetiske børnemiljø handler om, hvordan omgivelserne påvirker børnenes sanser. Det æstetiske miljø har betydning for, om børnene oplever dagtilbuddet som et rart sted, og om de oplever stedet som inspirerende, motiverende, udfordrende og behageligt. Konkret handler det blandt andet om, hvordan omgivelser, indretning, atmosfære og udsmykning af bygninger, rum og legesteder kan indvirke på børns fantasi, udvikling, oplevelser, handlinger og lyst til at udfolde sig.

Med afsæt i Nordfyns Kommunes overordnede vision 2021 "Vi skaber fremtidens Nordfyn sammen", har Nordfyns Kommunes børne- og unge politik fokus på det gode og det aktive børne og ungeliv, hvor børnene oplever at kunne selv.

Det sker ved, at børnene bliver kloge på eget liv, bliver så selvhjulpne som muligt, når den rette hjælp gives og ved at de bliver aktive medspillere i den offentlige indsats.

Det gode og aktive børne- og ungeliv er karakteriseret ved, at børnene trives, lærer, føler sig inkluderet og er sunde. Derfor har dagtilbuddene, som er en del af det nordfynske kommunale fæl-

lesskab, en opgave i at skabe trivsel, læring, inklusion og sundhed for alle børn.

Vision for Børn og Unge på Nordfyn:

På Nordfyn vil vi det gode og aktive børne- og ungeliv ved et kursskifte fra "synd for" til "kan selv". Vi ønsker at børn, unge og deres familier er:

- Klog på eget liv
- Så selvhjulpne som muligt, når den rette hjælp gives
- Aktiv medspiller i den offentlige indsats

Pejlemærker

Trivsel:

- Børn og unge skal i leg og hverdag opleve overskud, gåpåmod, handlekraft og glæde ved livet.
- Børn og unge skal udvikle sig til selvstændige individer, i trygge og stimulerende omgivelser.
- Forældrene er de primære personer i barnets liv, og et godt børneliv fordrer et tæt samarbejde mellem barnets forældre og de professionelle omsorgspersoner.

Læring:

- Børn og unges lyst og evne til at lære skal vi dyrke.
- Børn og unge skal tilegne sig færdigheder og kundskaber med aktiv involvering, indflydelse og medansvar.
- Forældre og professionelle voksne skal hjælpe børn og unge til at mestre overgange, som de oplever eksempelvis fra dagtilbud til skole, fra skole til ungdomsuddannelse, via et tæt og forpligtende samarbejde.
- Børn og unge skal være aktivt livsduelige og være en del af fællesskabet.

Inklusion:

- Børn og unge skal opleve sig ligeværdige og respekterede i forpligtigende fællesskaber og have mulighed for at udvikle sig optimaltsåvel fagligt som socialt.
- Børn og unge skal engageres, blive klogere på sig selv og omverdenen i et tæt samspil med forældre, pædagoger, lærere og andre voksne i et inkluderende fællesskab med plads til forskelligheder.

Sundhed:

- Børn og unge skal have mulighed for at deltage i fritids- og foreningslivet på lige vilkår.
- Børn og unge skal have fysisk udfoldelse i dagtilbud, skole og fritidslivet.
- Børn og unge skal have en god og sund kost, fordi det er en forudsætning for de samlede udviklings- og læringsmuligheder.

I Nordfyns Kommune arbejder vi ud fra 4 værdier. Værdier tjener som pejlemærker på, hvorledes vi skal omgås hinanden som kolleger, og hvordan vi gerne vil kendetegnes af borgerne.

Ordentlighed

Vi behandler hinanden med respekt og værdighed, og tager hensyn til individuelle og kulturelle forskelle.

Troværdighed

Vi er ærlige og optræder etisk korrekt – såvel over for hinanden som over for borgere. Vi skaber godt samarbejde med borgere, kolleger og samarbejdspartnere.

Åbenhed

Vi taler og lytter åbent til hinanden, uden hensyn til niveau eller stilling.

Vi behandler hinanden og borgerne med respekt for forskellighed.

Synlighed

Vi tænker og arbejder for helheden. Vi arbejder proaktivt og forsøger at finde "den bedste måde". Nyttænkning og fornyelse holder os levende og i vækst.

Efterlevelse af værdierne er med til at sikre tillid og tro på, at der arbejdes professionelt omkring dagtilbuddenes kerneopgave.

nordfyns
kommune

ØSTERGADE 23
5400 BOGENSE
WWW.NORDFYNSKOMMUNE.DK